Driftsbudsjett

Rammetabell for oppvekst, kultur og velferd

Hele 1 000

	Opprinnelig 2023	Revidert 2023	Budsjett 2024	Økonomiplan		
				2025	2026	2027
Utgangspunkt	**880 773**	**880 773**	**880 773**	**880 773**	**880 773**	**880 773**
Tekniske justeringer		**10 349**	**49 141**	**49 141**	**49 141**	**49 141**
Egne prioriteringer	**100 078**	**163 640**	**223 878**	**211 401**	**178 089**	**139 054**
Demografi			12 810	12 233	-1 149	-13 714
Integreringstilskudd	89 869	146 211	190 100	179 450	159 520	133 050
Leie av Cinderella Arena		600	600	600	600	600
Ny skole Årølia	4 459	4 459	8 918	8 918	8 918	8 918
Økt satsing grunnskole	4 000	4 000	4 000	3 000	3 000	3 000
Styrking realisering av full barnehagedekning *			2 000	2 000	2 000	2 000
Økt satsing barnehage	1 750	1 750	250			
Økt barnehagetilskudd Mobarn (PS-21/23 og 22/23)		4 900	4 900	4 900	4 900	4 900
Regulering barnehagetomt Bergmo (PS-8/23)		720				
Ekstern gjennomgang skole og barnehage		1 000				
Økt støtte til Rabalderfestivalen **			100	100	100	100
Økt støtte til Romsdalsmuseet ***			200	200	200	200
Rammetrekk og tiltak			**-29 500**	**-29 500**	**-29 500**	**-29 500**
Rammetrekket håndteres innenfor ramme			-2 584	-2 584	-2 584	-2 584
Barnehage – avvikle utvidet åpningstid			-525	-525	-525	-525
Barnehage – effektivisere drift gjennom mer standardisering			-100	-100	-100	-100
Barnehage – innføre feriestengte barnehager			-1 440	-1 440	-1 440	-1 440
Barnehage – nyansettelser i lavere stillingskategorier			-754	-754	-754	-754
Barnehage – redusere sykefravær/redusere vikarbruk/vakanser			-841	-841	-841	-841
Barnehage – redusere tilbud i spesialpedagogisk og forebyggende arbeid			-198	-198	-198	-198
Barnehage – redusere volum i form av færre barn			-1 671	-1 671	-1 671	-1 671
Kulturskolen – redusert tilbud til utkantkretsene			-25	-50	-50	-50
Kulturskolen – øke inntektene			-517	-492	-492	-492
Kulturtjenesten – redusert innkjøp av utstyr og materiell			-893	-893	-893	-893
Kulturtjenesten – redusert stilling med 40 pst. ved Nobel seniorsenter			-200	-200	-200	-200
Kulturtjenesten – redusert tilskudd til blant annet kulturminner			-100	-100	-100	-100
Kulturtjenesten – stenge Reknesbanen ved ekstra lave temperaturer og høye strømpriser			-50	-50	-50	-50
Kulturtjenesten – øke leieinntekter			-300	-300	-300	-300
Moldebadet – redusere lønnsutgifter			-114	-114	-114	-114
NAV – etablere tverrsektorielt boligkontor			-800	-800	-800	-800
NAV – redusere 0,7 årsverk			-490	-490	-490	-490
NAV – øke digitalisering og automatisering			-486	-486	-486	-486
PPT – flere barn i ordinært tilbud, vri ressursbruk til mer forebygging, logoped i gruppetilbud			-209	-209	-209	-209

	Opprinnelig 2023	Revidert 2023	Budsjett 2024	Økonomiplan		
				2025	2026	2027
PPT – redusere vikarbruk			-52	-52	-52	-52
PPT – videreutvikle samhandling og felles metoder PPT/skole/barnehage			-189	-189	-189	-189
PPT – økt digital kommunikasjon			-52	-52	-52	-52
Skole – redusert bemanning, cirka 16 årsverk pedagog eller 19 årsverk assistent			-12 470	-12 470	-12 470	-12 470
Skole – redusert vikarbruk og andre mindre tiltak			-3 882	-3 882	-3 882	-3 882
Voksenopplæring – øke inntekter ved salg av kurs og utleie lokaler			-335	-335	-335	-335
Voksenopplæring – øke salg og effektivisere drift av rådhuskantine			-223	-223	-223	-223
▸ Prioriteringer og konsekvenser av statsbudsjettet	**480**	**5 501**	**23 257**	**32 086**	**32 086**	**32 086**
Totalt	**981 331**	**1 060 263**	**1 147 549**	**1 143 901**	**1 110 589**	**1 071 554**

Kommunestyret vedtok i PS 81/23 følgende:

* Styrking av realisering av full barnehagedekning: 2,0 mill. kroner i 2024 og videre i økonomiplanperioden.
** Økt støtte til Rabalderfestivalen: 0,1 mill. kroner årlig.
*** Økt støtte til Romsdalsmuseet: 0,2 mill. kroner i 2024 og videre i økonomiplanperioden.

Egne prioriteringer

Sektorenes driftsrammer korrigeres i tråd med demografien. Befolkningsutviklingen viser en nedgang i yngre og yrkesaktive innbyggere, mens det blir en stor vekst i eldre over 67 år. Derfor vil ressursbehovet innenfor sektoren bli redusert i årene som kommer. På grunn av flyktningstrømmen antas dette først å gi seg utslag i reduserte rammer fra 2026.

Molde kommune har hatt en betydelig økning i bosetting av flyktninger gjennom 2023, og flyktningstrømmen forventes å fortsette i 2024. Staten yter integreringstilskudd i en 5-års periode fra bosettingsåret. I 2024 budsjetterer vi med 320 bosettinger, likt nivå som i 2023. Med dette antallet vil sektorens budsjett for integreringstilskudd utgjøre 190,1 mill. kroner.

Midsund kommune inngikk i desember 2019 avtale med Midsund IL om leie av den nye hallen Cinderella Arena. Denne avtalen ble godkjent av fellesnemda for nye Molde kommune. Årlig husleie er 0,6 mill. kroner.

Årølia skole startet opp høsten 2023 og sektorrammen er kompensert for økte driftsutgifter med helårseffekt fra 2024.

Under behandlingen av budsjett 2023 og økonomiplan 2023–2026 vedtok kommunestyret å styrke grunnskole og barnehage. Vedtaket forutsatte at styrkingen på

barnehage skulle redusere til 0,3 mill. kroner i 2024 for så å falle bort. For grunnskole skulle styrkingen videreføres med 4,0 mill. kroner i 2024 for deretter reduseres til 3,0 mill. kroner fremover i perioden.

I satsingen mot full reell barnehagedekning ble det i juni 2023 gjort vedtak om utvidelse av 80 barnehageplasser i Mobarn. Sektorrammen ble kompensert med 4,9 mill. kroner som delfinansiering av vedtaket. Styrkingen er videreført ut perioden.

Rammetrekk og tiltak

For sektoren utgjør samlet merforbruk og neste års rammetrekk til sammen 52,2 mill. kroner. Med dette utfordringsbildet er det urealistisk å få tilpasset driften til de økonomiske rammene uten at det får konsekvenser for kvalitet, kapasitet og struktur.

Både rammetrekket og det meldte merforbruket må håndteres med konkrete tiltak og endringer i driften. Tabellen under viser tiltak som må iverksettes for å balansere drift og budsjettramme, nærmere beskrivelse av tiltakene følger under tabellen.

Samlede tiltak for å komme i balanse

Hele 1 000

	2024	2025	2026	2027
Total utfordring rammetrekk og merforbruk	**-52 200**	**-52 200**	**-52 200**	**-52 200**
Rammetrekk	-29 500	-29 500	-29 500	-29 500
Meldt merforbruk 2023	-22 700	-22 700	-22 700	-22 700
Sum tiltak	**-48 942**	**-50 574**	**-50 702**	**-48 152**
Skoleområdet: redusere med 16 årsverk pedagog	-11 236	-12 716	-12 116	-12 116
Skoleområdet: redusere med 16 årsverk assistent	-9 568	-10 084	-10 884	-8 484
Skoleområdet: redusert vikarbruk/holde stillinger vakant	-1 437	-887	-887	-887
Skoleområdet: ulike mindre tiltak	-2 445	-3 195	-3 295	-3 145
Fagavdeling oppvekst, kultur og velferd: Rådgiverstilling holdes vakant	-1 000			
Kulturskolen: redusert tilbud til utkantkretsene	-25	-50	-50	-50
Kulturskolen: økte inntekter	-517	-544	-515	-515
Kulturtjenesten: redusert stilling med 40 pst. ved Nobel seniorsenter	-200	-200	-200	-200
Kulturtjenesten: Stenge Reknesbanen ved ekstra lave temperaturer og høye strømpriser	-50	-50	-50	-50
Kulturtjenesten: Redusert tilskudd til blant annet kulturminner	-100	-100	-100	-100
Kulturtjenesten: redusert innkjøp av utstyr og materiell	-893	-900	-900	-900
Kulturtjenesten: øke leieinntekter	-300	-300	-300	-300
Moldebadet: Redusere lønnsutgifter	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
Moldebadet: Redusere driftsutgifter	-300	-300	-300	-300
Moldebadet: Intern tjenesteyting til flyktningetjenesten	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Moldebadet: Fjerne familierabatt og øke prisene ut over ordinær lønns og prisvekst.	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Barneverntjenesten: Rammetrekket håndteres innenfor rammen	-2 625	-2 883	-2 740	-2 740
Barneverntjenesten: Vakant stilling og avslutte tiltak	-1 167	-1 167	-1 167	-1 167
PPT: økt digital kommunikasjon	-52	-52	-52	-52
PPT: flere barn i ordinært tilbud, vri ressusrbruk til mer forebygging, etablere logopedgrupper	-209	-209	-209	-209
PPT: videreutvikle samhandling og felles metoder PPT/skole/barnehage	-189	-189	-189	-189
PPT: redusere vikarbruk	-200	-200	-200	-200
NAV: øke digitalisering og autmatisering	-475	-550	-550	-550
NAV: redusere 0,7 årsverk	-490	-490	-490	-490
NAV: etablere tverrsektorielt boligkontor	-800	-800	-800	-800
Voksenopplæring: øke innktekter ved salg av kurs og utleie av lokaler	-335	-335	-335	-335
Voksenopplæring: økt salg og effektivisert drift rådhuskantine	-300	-300	-300	-300
Barnehageområdet: feriestengte barnehager	-1 440	-1 440	-1 440	-1 440
Barnehageområdet: redusere sykefravær	-741	-741	-741	-741
Barnehageområdet: avvikle utvidet åpningstid	-525	-525	-525	-525
Barnehageområdet: redusere vikarbruk/holde stillinger vakant	-100	-100	-100	-100
Barnehageområdet: redusere lønnsutgift ved å ansette barnehagelærere istedenfor ped.ledere	-754	-798	-798	-798
Barnehageområdet: effektivisere drift gjennom standardisering av rutiner og prosedyrer	-100	-100	-100	-100
Barnehageområdet: redusere tilbud og kvalitet i spesialpedagogisk tilbud	-118	-118	-118	-118
Barnehageområdet: redusere forebyggende arbeid rettet mot foreldre og barn	-80	-80	-80	-80
Barnehageområdet: redusert tilskudd til private barnehager	-1 671	-1 671	-1 671	-1 671
Barnehageområdet: barnetallet har gått ned i kommunale barnehager (36 plasser)	-3 633	-3 633	-3 633	-3 633

	2024	2025	2026	2027
Barnehageområdet: ytterligere reduksjon i antall barnehageplasser i kommunale barnehager (16 plasser) *	-1 667	-1 667	-1 667	-1 667
Manglende tiltak	**-3 258**	**-1 626**	**-1 498**	**-4 048**

Kommunestyret vedtok i PS 81/23 følgende:
Styrking av realisering av full barnehagedekning: 2,0 mill. kroner i 2024 og videre i økonomiplanperioden.

* Denne styrkingen gjør at tiltaket om reduksjon av 16 barnehageplasser faller bort.

Skole

Skoleområdet har en samlet utfordring på til sammen 35,1 mill. kroner i 2024. Per nå har hver enkelt skole jobbet med tiltak tilsvarende 27,4 mill. kroner samlet for området, og skal med det klare å håndtere rammetrekket og deler av merforbruket. Men fortsatt mangler tiltak tilsvarende 10,4 mill. kroner. Beløpsmessig utgjør manglende tiltak rundt 13 årsverk pedagog eller 16 årsverk assistent. Lønnsutgiftene utgjør det meste av driftsrammen. Derfor er det hovedsakelig lønnsreduserende tiltak som må iverksettes for å oppnå økonomisk balanse. Redusert bemanning skal foregå gjennom naturlig avgang.

Det er lovkrav i forhold til bemanning innenfor skole og barnehage. Hva som er tilstrekkelig ressurser til god nok undervisning er gjenstand for skjønnsvurdering på den enkelte skole. For å få en så lik vurdering som mulig er Norconsult leid inn for å se på handlingsløpet for spesialundervisning i kommunen og hvordan skjønnsvurdering utøves på den enkelte skole og barnehage og om det ytes tjenester ut over lovkrav i skolene.

Det vil i tillegg være behov for å endre skolestruktur. Revidering av gjeldende skolebruksplan, med oppdaterte elevtall og kostnadsberegninger, ligger nå ute til høring og vil bli lagt fram til politisk behandling i løpet av høsten 2023.

Redusert bemanning vil utfordre læringsmiljøet for elevene og arbeidsmiljøet for de ansatte. Den skjønnsmessige vurderingen av tiltak/ressursbruk kan ikke gå på bekostning av en pedagogisk og sikkerhetsmessig forsvarlig opplæring.

Fagavdeling oppvekst, kultur og velferd

Fagavdeling oppvekst, kultur og velferd vil holde en rådgiverstilling vakant i 2024.

Kulturskolen

Kulturskolen drifter i balanse og skal håndtere kommende rammetrekk gjennom å redusere tilbudet der hvor undervisningen krever lang reisevei til få elever og ulike tiltak for å øke inntektene.

Kulturtjenesten

Kulturtjenesten drifter også i balanse og skal håndtere kommende rammetrekk gjennom å øke leieinntektene ved idrettsanleggene, herunder revidere alle leieavtalene med Møre og Romsdal fylkeskommune. Ved Nobel seniorsenter vil bemanningen justeres ned fra 50 pst til 10 pst. stilling. Enheten vil kutte i rammene for informasjonsmateriell for tur- og skiløyper, til bøker, media og arrangementer ved bibliotekene og til vedlikehold og bytting av slitt utstyr til idrettsanlegg og haller og tilskudd til andre kulturtiltak, blant annet kulturminner. Reknesbanen vil bli stengt på vinterhalvåret ved ekstra lave temperaturer og høye strømkostnader.

Moldebadet

Moldebadet har et rammetrekk på drøye 0,1 mill. kroner, det er det løpende merforbruket som er enhetens virkelige utfordring. Samlet utfordring i 2024 er på 4,7 mill. kroner. Enheten skal redusere bemanningen i badet med en hel stilling, ta ned bruk av ekstrahjelp, stenge badet på røde dager og redusere aktiviteten i opplevelsessenteret, Driftsutgiftene skal reduseres og internt salg til andre enheter i sektoren videreføres. Til slutt skal familierabatten fjernes helt og prisene øker 5 pst. ut over ordinær lønns- og prisvekst. Tiltakene er allikevel ikke tilstrekkelige for å oppnå balanse. Derfor legges det opp til en ekstern gjennomgang – “Et Lean-prosjekt" for å se gjennom hvilke ytterligere tiltak må gjøres for å drifte i balanse. Prosjektet vil ha oppstart høsten 2023, og forventes å gi effekt fra 2024.

Barneverntjenesten

Barneverntjenesten har i dag et driftsnivå som gjør at de håndterer sin andel av rammetrekket innenfor eksisterende ramme. Enheten har også planlagt å avslutte et barnevernstiltak og å holde en stilling vakant, noe som bidrar til ytterligere besparelse.

PPT

PPT drifter i balanse, men har et rammetrekk i 2024 på 0,5 mill. kroner. Enheten skal effektivisere driften gjennom mer bruk av digital kommunikasjon. Videre vil de endre til større grupper innen språklydstrening og endre arbeidsmetoder i enheten og i samhandling med skoler og barnehager. Forebyggende arbeid skal prioriteres opp, og målet er at flere barn blir inkludert i det ordinære tilbudet. Administrativt vil enheten redusere vikarbruk.

NAV

NAV har et rammetrekk på 1,7 mill. kroner. Etablering av tverrsektorielt boligkontor vil effektivisere og bedre samarbeidet på tvers av enheter. Det vil gi bedre veiledning til brukere og redusere sosialhjelpsutgifter. Enheten vil øke digitalisering og automatisering av prosesser. Administrativt skal de nedbemanne med 0,7 årsverk.

Molde voksenopplæring

Molde voksenopplæring drifter i balanse, og har et rammetrekk på 0,6 mill. kroner. Enheten har tiltak som går på å øke inntektssiden ved økt salg av kurs til nabokommuner og til NAV, samt å øke utleie av skolens lokaler. Rådhuskantina må øke slaget om driften skal være bærekraftig.

Barnehage

Kommunestyret vedtok i PS 81/23 følgende:
Styrking av realisering av full barnehagedekning: 2,0 mill. kroner i 2024 og videre i økonomiplanperioden.

* Denne styrkingen gjør at tiltaket om reduksjon av 16 barnehageplasser faller bort.

Barnehageområdet har en budsjettramme som innbefatter driftstilskudd til private barnehager, drift av kommunale barnehager og drift av fagavdeling barnehage.

I satsingen mot full reell barnehagedekning har barnetallet gjennom 2023 økt med 35 barn. Omregnet tilsvarer dette 25 barnehageplasser. Private barnehager har økt med 61 plasser og kommunale barnehager har en nedgang på 36 plasser. Dette er basert på oppdaterte tall per oktober, som inkluderer opptak av barn ut desember 2023. Barnetallet per desember danner grunnlaget for beregningene for 2024.

Statusen for barnehageområdet viser merforbruk i 2023 og et rammetrekk i budsjettet for 2024, som samlet gir en økonomisk utfordring på 10,8 mill. kroner. Denne utfordringen må løses gjennom innsparinger og tiltak i driften som blir beskrevet under.

Tilskuddssatsen til private barnehager viser en nedgang fra 2023 til 2024. Kombinert med lavere vekst i barnetallet enn tidligere antatt (samlet for alle private barnehager) gir dette en innsparing i driftstilskudd på 1,7 mill. kroner.

Deler av rammetrekket til de kommunale barnehagene er foreslått løst gjennom tiltak i driften som enhetsledere har jobbet frem. Tiltakene er beregnet til 3,8 mill. kroner. Tiltaket som gir høyest innsparing er innføring av feriestengte barnehager, lik SFO-ruten for skole. Det betyr stenging i romjul, påskeuka og 3 uker i juli. Dette gir sparte utgifter til ferievikarer på 1,4 mill. kroner. Tiltaket med å avvikle utvidet åpningstid i noen barnehager vil gi sparte lønnsutgifter på 0,5 mill. kroner. I omfang er det halvparten av barnehageenhetene som har utvidet åpningstid, og de fleste er barnehager i distriktene, men også noen mer bynært. Konsekvens av feriestengning og redusert åpningstid vil gi mindre fleksibilitet for foreldre, både i hverdagen og ved ferieavvikling. Der bemanningsnorm tillater det vil ansettelse barnehagelærere fremfor pedagogiske ledere kunne gi innsparing i lønnsutgifter. Videre har barnehagene tiltak som går på nærvær og sykefravær, redusere vikarbruk og holde stillinger vakante. Disse tiltakene gir innsparing på 1,6 mill. kroner. Standardisering av prosedyrer og rutiner, reduksjon i forebyggende arbeid og spesialpedagogisk arbeid skal gi innsparing på 0,3 mill. kroner.

Innsparing som følge av naturlig endring i barnetallet i kommunale barnehager, tilsvarende en nedgang på 36 plasser, er beregnet til 3,6 mill. kroner.

For å komme i balanse med rammen for 2024 er det etter ovennevnte innsparinger og tiltak en gjenstående utfordring tilsvarende 1,7 mill. kroner. Denne må løses i 2024 ved ytterligere reduksjon i kommunale barnehageplasser, tilsvarende 16 plasser.

Barnehageområdet vil gjennom disse innsparingene og tiltakene oppnå balanse i driften for 2024. Tidligere omtalt utfordring som følge av økt tilskudd til nye plasser i Mobarn-barnehagene, jamfør PS-21/23 og PS-22/23 er også innarbeidet.

Oppsummert viser tabellen at sektoren mangler tiltak for 3,3 mill. kroner for å komme i balanse i 2024. Tiltak som følge av revidert skolebruksplan, Norconsult sin gjennomgang av skole- og barnehageområdet samt Lean-prosjektet på Moldebadet kommer i tillegg, men disse forventes først å gi effekt litt lengre fram i tid. Det er derfor nødvendig å gjennomføre alle tiltak så langt det er mulig for å redusere merforbruket til et minimum.

Prioriteringer og konsekvenser av statsbudsjettet

Regjeringen foreslår i statsbudsjettet en endring i oppgaver på ulike område. Under er de ulike endringene beskrevet med tilhørende beløp for sektoren.

Barnehage

Kontantstøtten reduseres og en forventet effekt er flere barn i barnehage. Dette kompenseres med 0,7 mill. kroner.

Gratis barnehage fra tredje barn i barnehagen ble innført fra august 2023. Det er nå kompensert for helårseffekt av endringen med 0,14 mill. kroner.

Maksimalprisen for foreldrebetaling i barnehage ble redusert i januar 2023. Helårseffekt av endringen i 2023 er kompensert med 0,4 mill. kroner.

Maksimalprisen for foreldrebetaling reduseres ytterligere med en nedgang i månedsprisen per barn fra 3 000 kroner til 2 000 kroner, gjeldende fra august 2023. Dette kompenseres med 9,3 mill. kroner i 2024. Helårseffekt forventes kompensert i 2025 med 18,1 mill. kroner.

Pensjonspåslaget i driftstilskudd til enkeltstående private barnehager er redusert, og barnehageområdets ramme trekkes for en effekt på 0,3 mill. kroner.

Barneverntjenesten

Statsforvalteren i Møre og Romsdal har kompensert de kommunene med et uforholdsmessig høyt tall på barn under barnevernets omsorg sett opp mot fylkessnittet. Molde kommune er tildelt 0,5 mill. kroner i 2023, og dette blir videreført i 2024.

Barnevernsreformen trådte i kraft i 2022 og kommunene fikk økte bevilgninger for å dekke merkostnadene knyttet til økt faglig og økonomisk ansvar. Dette er i sin helhet lagt til barneverntjenesten. I 2025 blir særskilt tilskudd innlemmet i rammetilskuddet og kommunen får et trekk på 0,8 mill. kroner.

Kuturtjenesten

Kommunen yter tilskudd til Teateret Vårt i forhold til størrelsen på den statlige støtten gjennom statsbudsjettet. Økningen i statens andel er lavere enn forventet lønns og prisvekst, og kulturtjenestens ramme justeres ned med 0,1 mill. kroner.

NAV

Statlige veiledende satser for økonomisk sosialhjelp ble regulert opp i 2023 og helårseffekt av endringen kompenseres med 1,5 mill. kroner, som legges i NAV sin ramme.

NAV får også en kompensasjon på kr 5000 for helårseffekt av økning i 2023 av barnetillegg i kvalifiseringsprogrammet.

Skole

Molde kommune har 7 færre elever i private skoler og derfor økte utgifter i de kommunale skolene. Kommunen får økt rammetilskudd og økningen på 0,9 mill. kroner tillegges skoleområdet.

Nytt prøvegjennomføringssystem øker graden av digitalisering som antas å gi gevinster for kommunene, og rammen på skoleområdet er redusert med 0,4 mill. kroner.

Gratis 12 timer SFO for 2. trinn ble innført høsten 2023, og for å kompensere for redusert foreldrebetaling ble rammetilskuddet til kommunene økt i RNB 2023 og nå i statsbudsjettet for 2024. Økningen på til sammen 9,0 mill. kroner er tillagt skoleområdet.

Ny opplæringslov skal etter planen tre i kraft høsten 2024. Som kompensasjon for ulike lovendringer er rammetilskuddet økt med 0,3 mill. kroner. Helårseffekten er på 0,7 mill. kroner fra 2025. Samlet økning er tillagt skoleområdet.